

Rapport

Ansvarsfulla investeringar 2012

INNEHÅLL

I KORTHET	2
ORDFÖRANDEN OCH FINANSCEFEN HAR ORDET	3
VÅR UTGÅNGSPUNKT	5
EN LÅNGSIKTIG FÖRVALTNING	5
FINANSPOLICYN VISAR VÄGEN	5
VÅR VÄRDEGRUND – ÄRKEBISKOPEN BERÄTTAR	6
DÄRFÖR ÄR HÅLLBARHETSFRÅGORNA VIKTIGA FÖR KAPITALFÖRVALTNING	9
VÅRT ARBETSSÄTT	13
NOGGRANT URVAL AV FÖRVALTARE	13
KONTROLLSCREENING OCH BOLAGSDIALOGER	14
INTERN SAMORDNING	14
SAMARBETE MED ANDRA INVESTERARE	15
ÅRET SOM GÅTT	17
FINANSIELLT RESULTAT	19
BOLAGSDIALOGER UNDER 2012	23
SAMARBETEN UNDER ÅRET SOM GÅTT	28
KAPITALFÖRVALTNINGSRÅDET	30
HUR GÅR VI VIDARE?	32

OM SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan är Sveriges största trossamfund och landets största medlemsorganisation. I slutet av 2012 hade vi cirka 6,5 miljoner medlemmar, vilket motsvarar 67,5 procent av befolkningen. Organisationen består av en nationell nivå (kyrkomöte, kyrkostyrelse och ett kansli i Uppsala) samt självständiga regionala och lokala enheter (stiften och församlingarna). På olika nivåer inom organisationen pågår ett engagerat arbete för att bidra till en mer hållbar utveckling i världen. Den nationella nivåns kapitalförvaltning bidrar till detta arbete. Kapitalet, för närvarande 4,9 miljarder kronor, ska förvaltas i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Vi är aktiva ägare som genom dialog med företag och samverkan med andra investerare verkar för respekt för mänskliga rättigheter, miljöhänsyn och god bolagsstyrning.

OM RAPPORTEN

2012 publicerade den nationella nivån av Svenska kyrkan sin första årsrapport som beskrev hur vi integrerar frågor som miljö, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning i investeringsbesluten. I denna rapport summeras det arbete som vi utfört under 2012. Rapporten riktar sig främst till församlingar, stift och investerare som vi samarbetar med, men även till en bredare allmänhet.

Information om Svenska kyrkans övriga arbete med hållbar utveckling finner du på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/hallbarutveckling

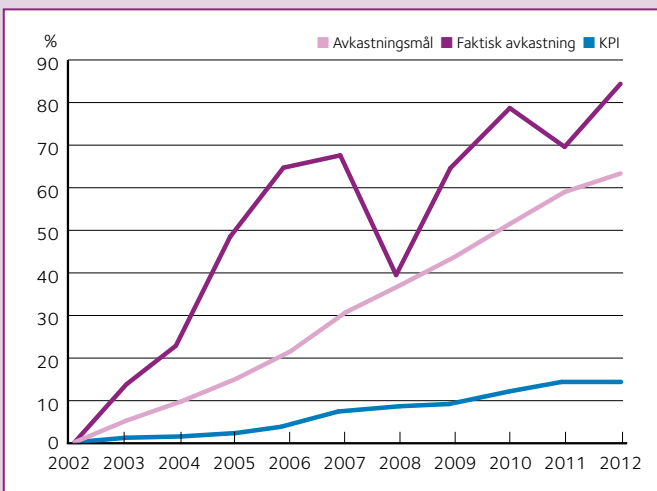
I korthet

- 4,9 miljarder i förvaltning vid årets slut.
- Värdeutveckling: 9,1 % motsvarande 412 miljoner kronor.
- Alla våra förvaltare presterade bättre än sina jämförelseindex.

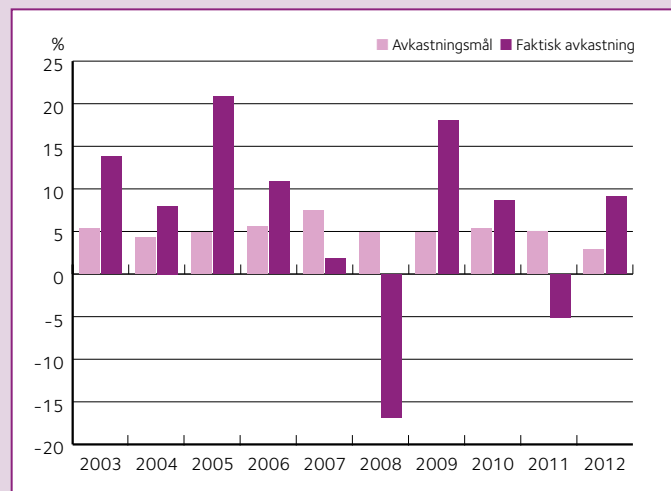
VÅRT RESULTAT 2003 TILL 2012

Kapitalet som förvaltas på den nationella nivån ska förvaltas långsiktigt med ett avkastningskrav på 3 % per år över en rullande tioårsperiod, utöver inflationen. Under den senaste tioårsperioden blev kapitalförvaltningens snittavkastning 5 % per år utöver inflationen. Se nedan.

ACKUMULERAD FAKTISK AVKASTNING



AVKASTNINGSMÅL OCH FAKTISK AVKASTNING



Ordföranden och finanschefen har ordet

Sedan länge har ansvarsfulla investeringar varit en prioriterad fråga för många trossamfund. Vi ser med stor glädje att fältet nu utvecklas snabbt och samlar en mångfald av förvaltare och kapitalägare världen över. Vi har under det gångna året fått allt fler frågor från förvaltare som vill börja investera mer hållbart. Insikten ökar om att det är nödvändigt för att säkra en långsiktig avkastning.

Deutsche Bank summerade under 2012 drygt 60 akademiska studier på området.¹ I nio fall av tio var slutsatsen att bolag som arbetar genomtänkt med miljö, sociala frågor och bolagsstyrning presterar bättre finansiellt än de som inte gör det. Studier visar också att företag som är mer hållbara har lägre kapitalförenade med lägre risk.

Den nationella nivån av Svenska kyrkan har genom sin finanspolicy en tydlig hållbarhetsinriktning på sin förvaltning. Vi har valt denna väg både av etiska skäl och för att vi tror att det är välmotiverat ur ett finansiellt perspektiv. Våra förvaltare har i uppdrag att lägga tyngdpunkten på bolag som bidrar till en mer hållbar utveckling. De väljer även bort bolag som till exempel tillverkar vapen och tobak samt bolag som främst utvinna olja och kol. Det är glädjande att se att denna inriktning varit lyckosam under det gångna året: samtliga förvaltare presterade under 2012 bättre än sina jämförelseindex. Över en lite längre tidsperiod ser vi också att de som förvaltar global – och tillväxtmarknadsfonder åt oss har överträffat marknaden. Generation IM Global Equity Fund och First State Global Emerging Markets Sustainability Fund är två bra exempel på detta. Sammantaget har vi klarat vårt långsiktiga avkastningskrav genom en avkastning på 5 % utöver inflationen per år under de senaste tio åren.

Samtidigt som vi ser ett ökat intresse för hållbarhetsinriktade förvaltningsstrategier, kan vi tillsammans med andra konstatera att förändringstakten är högst otillräcklig inom näringslivet, finansbranschen och den politiska sfären. En kraftsamling behövs, om vi till exempel ska klara målet om att begränsa den globala uppvärmningen till två grader. Även när det gäller mänskliga rättigheter och korruption återstår stora utmaningar.

Vi anser att företagen har en mycket viktig roll att spela i

arbetet för en bättre värld. I denna rapport ger vi exempel på innovativa bolag som bidrar till såväl fattigdomsbekämpning som klimatsmarta lösningar. Vi beskriver också det dialogarbete vi utför för att skicka en tydlig signal till företagen om vad vi vill se. Under året har vi fokuserat på läkemedels- och telekombranschen. I årets rapport berättar vi bland annat om de miljöproblem som läkemedelsindustrin bidragit till i Indien, liksom korruptionsanklagelserna gentemot TeliaSonera som dominerat årets rapportering i svensk media.

Vi önskar er en givande läsning!



Bertil Persson

Bertil Persson
Ordförande kyrkostyrelsens
kapitalförvaltningsråd



Anders Thorendal

Anders Thorendal
Svenska kyrkans finanschef

¹ ÅDB Climate Change Advisors, 2012, *Sustainable Investing: Establishing Long-Term Value and Performance*.



Vår utgångspunkt

Näringslivet har en central roll att spela i arbetet för en mer hållbar utveckling. Företag som arbetar aktivt med miljöfrågor och mänskliga rättigheter är viktiga krafter för förändring. Inom vår kapitalförvaltning ligger tyngdpunkten på bolag som bidrar till lösningar på stora globala utmaningar och har höga ambitioner i sitt hållbarhetsarbete.

EN LÅNGSIKTIG FÖRVALTNING

På den nationella nivån inom Svenska kyrkan förvaltas ett kapital vars syfte är att utgöra en buffert för framtida behov. I slutet av 2012 uppgick kapitalet till 4,9 miljarder kronor. Dagens förvaltning utförs av externa förvaltare som väljs ut noggrant (för en översikt, se sid 22).

Svenska kyrkans regelverk (kyrkoordningen) anger att kapitalet ska värdesäkras och förvaltas i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Det ska förvaltas långsiktigt med ett avkastningskrav på 3 % per år över en rullande tioårsperiod, utöver inflationen. Vår utgångspunkt är att det lönar sig finansiellt att investera i ansvarsfulla bolag, men också att påverka bolag i rätt riktning genom dialog. Vi är beredda att avstå investeringar och att sälja av innehav i bolag som inte lever upp till våra krav.

Kyrkomötet, Svenska kyrkans högsta beslutande organ, har sedan 2008 beslutat om uttag ur den nationella nivåns egna kapital för insatser i församlingar och stift. Detta hade vid årsskiftet 2012/13 lett till ett sammantaget uttag på 573 miljoner kronor från kapitalförvaltningen.

FINANSPOLICYN VISAR VÄGEN

Utgångspunkten för förvaltningen är den finanspolicy som antogs av kyrkostyrelsen 2010. Den förtydligades samma år av kapitalförvaltningsrådet med placeringsanvisningar som ger ytterligare vägledning i hur företag bör bedömas. Policyn vilar på två kristna grundprinciper: människovärdesprincipen och förvaltarens tanken. Med dessa som utgångspunkt kompletterar kapitalförvaltningen det arbete för hållbar utveckling som sker på andra håll inom Svenska kyrkan, både i Sverige och i utlandet.

Förvaltare som vi anlitar förväntas välja bolag som i sin verksamhet eller genom sina varor och tjänster bidrar till en mer hållbar utveckling. Det kan handla om bolag som aktivt och på ett ansvarsfullt sätt arbetar med arbetsförhållanden, miljö och bolagsstyrning, till exempel genom att minska sin energianvändning och aktivt arbeta mot korruption. Det kan också vara företag som har som affärsidé att ta fram produkter och tjänster som bidrar till lösningar på några av de stora globala framtidsfrågorna, som klimatförändringarna och bristen på rent vatten. Våra förvaltare måste kunna motivera innehaven och beskriva hur företagen de väljer ut arbetar med frågorna och bidrar till samhällsnytta.

Eftersom förvaltningen ska inriktas på företag som bidrar positivt till samhället, exkluderas per automatik vissa verksamheter. Bolag som tillverkar tobak är till exempel inte möjliga att investera i. Kriterierna för bolag med koppling till vapen är också strikta och vi är restriktiva när det gäller investeringar i fossila energikällor. På detta sätt kombineras så kallad negativ (uteslutande) screening och positiv screening. Vid negativ screening väljs bolag och verksamheter bort och vid positiv screening väljer man in bolag med ett genomtänkt hållbarhetsarbete. Att exkludera bolag är fortfarande den dominerande strategin bland ansvarsfulla investerare, men den positiva screeningen har blivit allt vanligare.

◀ Stora investeringar i grön teknik behövs om vi ska nå målet om att begränsa den globala uppvärmningen till två grader. På bilden en sol- och vinddriven gatlykta i Japan.



WWW.SVENSKAKYRKAN.SE

Läs mera om Svenska kyrkans övriga arbete med hållbar utveckling, www.svenskakyrkan.se/hallbarutveckling.



VÅR VÄRDEGRUND – ÄRKEBISKOPEN BERÄTTAR

Vår finanspolicy hänvisar till den kristna värdegrunden och utgår därmed från två viktiga principer: människovärdesprincipen och förvaltarskapstanken. Den första värnar människan och den andra värnar övrigt liv på jorden och betonar människans ansvar. Dessa principer genomsyrar alla verksamheter inom Svenska kyrkan – diakonin, biståndsarbetet, vårt engagemang i klimatfrågan och även vår kapitalförvaltning. Ärkebiskop Anders Wejryd berättar mera om vad det innebär:

”Essensen i människovärdesprincipen är att människan är helig. Hon är. Hon kan vara till för mycket, men hennes värde kommer inte av det. Värdet kommer av att hon är. Därför behåller hon också sitt värde när hon inte längre kan och duger – och hon har det innan hon kan och duger. Människovärdet trängs lätt undan när människan blir till för att uppnå annat och blir utbytbar, till salu. Nyttigheten blir viktigast. Så har det varit. Så är det.

Vi kan förankra detta oförytterliga människovärde i överenskommelser. Sådana kan vara starka. Det internationella konventionsarbetet för de universella mänskliga rättigheterna bygger på erfarenheterna av vad som hänt genom krig och folkutrotning när rättigheterna inte gällde. Men glöms skälen för överenskommelserna bort kan det vara skrämmande lätt att upphäva dem, eftersom det som beslutats av människor också upphävs av människor.

Vi kan också förankra detta värde i en förundran över att människan alltid är ”mer än vi kan begripa och se nu”, en sorts ödmjukhetens skydd mot att den kortsiktiga nyttan tar över. Det tror jag är ett starkare skydd. Det skyddet stärks av alla mänskliga möten, inte minst med människor som lever under andra villkor än våra egna.

Människan är en del av skapelsen och har förmåga att tänka på följder i flera led. Vi tar ofta fel om följderna och olika människor ser olika konsekvenser som troligast. Vi glömmar gärna hur beroende vi är av den övriga skapelsen. Men med förmågan att tänka på konsekvenser följer också ett ansvar. Det är en traditionell judisk-kristen syn. Därför måste meningsutbytet om vad som leder till en bättre värld ständigt pågå. Ökade klyftor runt om i världen och minskad tillgång på vatten och mat, delvis till följd av klimatförändringarna, är några av de utmaningar vi tillsammans måste hitta lösningar på.

Människan har en särställning. Hon har tillgång till skapelsen och kan både utforska och bruka den – och hon har därför också ansvar för hur den brukas. Det är ett ansvar såväl mot skapelsen i sig idag som mot kommande generationer av människor och deras möjligheter att förverkliga goda liv. Gud skickar inga detaljbeked om hur vi ska hantera våra val och vårt förvaltaransvar utan detta måste vi förvalta själva, som ansvariga människor – som ytterst är ansvariga inför Gud”.

Människovärdesprincipen och förvaltarskapstanken har bland annat lett till följande ställningstaganden i förvaltningen. För alla innehav gäller att förvaltaren ska kunna motivera bolaget ur ett hållbarhetsperspektiv.

VERKSAMHETER VI UNDVIKER

VAPEN

Vi avstår från att investera i bolag som i icke obetydlig omfattning tillverkar eller säljer vapen och krigsmaterial. Policyn tillåter i princip inte investeringar i bolag vars produktion kan kopplas till vapen eller krigsmaterial, men en kvalitativ bedömning av produktens art görs också för att analysen ska bli mer nyanserad.

TOBAK

Vi investerar inte i tobakstillverkare. Försäljare av tobak ska bl. a. visa att de följer en egen uppförandekod eller en branschkod som har WHO:s konvention om tobak som riktämärke.

ALKOHOL OCH SPEL

Även här ställer vi krav på t.ex. ansvarsfull marknadsföring för att minimera negativa effekter på samhället och enskilda personers liv.

PORNOGRAFI

Företag som tillverkar pornografi exkluderas. När det gäller förmedling görs bl. a. en bedömning för att se om intäkterna är av betydelse för verksamheten eller inte och om företaget aktivt marknadsför materialet.

VÅR POLICY FÖR INVESTERINGAR I ENERGISEKTORN

Svenska kyrkan tar tydligt ställning i klimatfrågan. Finanspolicyn är därför restriktiv när det gäller investeringar i företag som utvinner fossila energikällor. Däremot investerar vi i flera bolag som producerar förnybar energi och grön teknik. Sedan 2010 har vi inte investerat i något renodlat olje- eller kolbolag. Följande principer gäller:

OLJA OCH NATURGAS

Inom denna bransch investerar vi endast i bolag där naturgas utgör majoriteten av produktionen.

OLJESAND

Vi investerar inte i bolag som prospekterar eller utvinner oljesand. Skifferolja, skiffergas och djuphavsborrning undviks om konsekvenserna av utvinningen kan likställas med dem för oljesand.

KOL

Endast bolag vars intäkter från kol är mindre än fem procent tillåts.

ENERGIBOLAG INKLUSIVE KÄRNKRAFT

Bolag som väljs ut ska vara branschledande på hållbarhetsområdet.



[WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/KLIMAT](http://www.svenskakyrkan.se/klimat)

Läs mer om hur andra delar av Svenska kyrkan arbetar med klimatfrågan www.svenskakyrkan.se/klimat



FOTO: ALEXANDER SJÖBERG (NEDRE BILDEN TILL VÄNSTER), ÖVRIGA (STOCKPHOTO).

Därför är hållbarhetsfrågor viktiga för kapitalförvaltning

Människan överutnyttjar jordens resurser. Vi lever som om vi hade tillgång till ett och ett halvt jordklot, inte ett, och om alla levde som vi i Sverige skulle det behövas tre planeter. Samtidigt ökar världens befolkning. Följande globala megatrender är därför viktiga att ta hänsyn till i investeringsprocessen.² De skapar i olika utsträckning möjligheter och risker för olika branscher och enskilda företag.

PRESSADE RESURSER NÄR BEFOLKNINGEN VÄXER

2030 uppskattas världens befolkning uppgå till cirka 8,3 miljarder att jämföra med dagens 7,1 miljarder människor. Det kommer att öka pressen på naturresurser ytterligare, inte minst då medelklassen samtidigt förväntas bli dubblerad till två miljarder människor. Ökade inkomster innebär ökad konsumtion av mat, främst kött och fisk, samt vatten och energi. Behovet av livsmedel beräknas öka med 35 procent och behovet av energi med 50 procent under samma tidsperiod. Prognoserna visar på stora behov av resurseffektiva strategier och ett uthålligt, effektivt jordbruk.

Allt fler människor kommer också att bo i städer, från idag runt hälften av jordens befolkning till nära 60 procent år 2030. Det skapar behov av investeringar i infrastruktur som vatten, avlopp, energi och smarta transporter.

ALLT FLER REGIONER PRÄGLAS AV VATTENSTRESS

2030 förväntas behovet av vatten komma att överstiga tillgången med 40 procent. OECD uppskattar att ungefär hälften av jordens befolkning kommer att leva i områden med allvarlig vatten-

stress år 2030. Det behövs därför effektivare vattenanvändning, modern bevattningsteknik och vattenrening.

KLIMATFÖRÄNDRINGARNA SÄTTER TYDLIGA SPÅR

Klimatförändringarna kommer att minska tillgången på mat och vatten i vissa regioner. Väderleken har redan blivit mer extrem med fler stormar, torka och översvämningar som följd. Det påverkar inte bara livsmedelsproduktionen utan även byggelse och annan infrastruktur. Antalet väderhändelser som orsakat stora skador har fördubblats i Europa de senaste tre decennierna och i Asien har de fyrfaldigats. I Nordamerika har de femfaldigats vilket motsvarar en prislapp på över 1000 miljarder US-dollar under tidsperioden.³ Att analysera hur klimatförändringarna påverkar olika tillgångslag och branscher bedömer vi vara ett nödvändigt inslag i investeringsprocessen.

VÄXANDE INKOMSTKLYFTOR OCH SKULDER SKAPAR SOCIALA KONFLIKTER

En studie som publicerades i samband med World Economic Forum 2013 i Davos pekar på växande inkomstklyftor och ohållbara statsskulder som de viktigaste frågorna att hantera för att öka världens motståndskraft. Vissa branscher kommer drabbas hårt av nerdragna statsbudgetar. Innovativa företag kan finna nya marknader genom att möta mindre köpstarka och utsatta gruppers behov.

På nästa uppslag ges några exempel på hur företag skapar värde i denna verklighet. ►

² US National Intelligence Council, 2012, *Global Trends 2030: Alternative Worlds* med flera studier.

³ Munich Re, *North America Most Affected by Increase in Weather-Related Natural Catastrophes*, pressmeddelande den 17 oktober 2012.



FOTO: AWY HELENE JOHANSSON

Varje dag dör cirka 4 500 barn under fem år på grund av smutsigt vatten och dålig hygien. Företag som bidrar till lösningar fyller en viktig uppgift.

UNILEVER

Det ökade trycket på planeten, i takt med att världens befolkning växer, innebär stora utmaningar för alla de företag som är beroende av råvaror och fungerande ekosystemtjänster för att kunna bedriva produktion. Unilever står bakom några av världens mest kända varumärken för livsmedel, tvättmedel och hygienprodukter. Mer än hälften av verksamheten bedrivs på tillväxtmarknader och i mindre utvecklade länder.

Företaget har fått stark kritik under årens lopp, bland annat för sin miljöpåverkan. 2010 presenterade Unilever ett nytt mål: att halvera sitt ekologiska fotavtryck fram till 2020 samtidigt som de ska dubbla försäljningen. Planen för hur detta ska gå till beskrivs i företagets *Sustainable Living Plan* som omfattar insatser i hela livscykeln. Unilevers ambition mellan 2010 och 2020 återspeglas i följande målsättningar:

- År 2020 ska all palmolja som Unilever använder, liksom all annan råvara som kommer från jordbruket, komma från hållbara källor. Oljepalmen odlas idag i stora monokulturer och leder till att regnskog skövlas och den biologiska mångfalden utarmas.

- Behovet av produkter som tvål och tvättmedel är stort i flera utvecklingsländer. Företaget ska 2020 ha hjälpt en miljard människor att förbättra sin hygien och en halv miljard ska få tillgång till dricksvatten. Genom detta förväntas företaget bidra till att livshotande sjukdomar som diarreer minskar.
- En betydande del av miljöpåverkan sker när produkterna används. Genom konsumentinformation om hur man kan tvätta med mindre vattenåtgång och i lägre temperaturer ska Unilever se till att konsumenternas vattenförbrukning halveras under tidsperioden. Avfallet från produkterna ska också halveras.

XYLEM

I flera av världens regioner är vattenbristen redan ett problem. Amerikanska Xylem är ett av världens ledande vattenteknikföretag vars vattenspumpar och infrastrukturlösningar bidrar till förbättringar inom olika branscher. Företaget tillhandahåller bland annat system för bevattning, rening och återanvändning till kunder inom jordbruket, som idag står för 70 procent



800 miljoner människor saknar idag tillgång till rent vatten. På bilden biologisk vattenrening.

av världens vattenförbrukning. Xylems energieffektiva pumpar förses även industrier och städer med vatten och deras analysverktyg används för att mäta och kontrollera olika industriers miljöpåverkan.

När stormen Sandy drabbade USA:s östkust i oktober 2012 bidrog produkterna till att pumpa bort vatten från översvämmande fabriker och bostadsområden. Företagets analysinstrument försåg myndigheterna med data om vattennivåerna så att insatser kunde sättas in där de behövdes som mest.

TOMRA SYSTEMS

Det norska företaget Tomra är verksamt i 80 länder och är känt för sina återvinningsmaskiner för tomglas och burkar. Med hjälp av företagets produkter samlas 30 miljarder tomglas och burkar in varje år. Maskiner som pressar ihop avfallet gör hanteringen mer effektiv och lönsam. De halverar kostnaderna för avfallshanteringen och möjliggör dagliga besparingar på 160 000 liter bränsle i uteblivna transporter.

Tomras produkter hjälper också till att automatisera avfalls-sorteringen och separera olika sorters material som därmed blir

lättare att återvinna. Detta är bland annat användbart inom gruvnäringen, då gruvornas livslängd förlängs när mineraler även kan särskiljas ur slagen.

KINGSPAN OCH BRAMBLES

Bostäder och kommersiella fastigheter står för cirka 17 procent av de globala utsläppen av växthusgaser som människan orsakar. Motsvarande siffra för transportsektorn är 15 procent. Genom energieffektiva byggnader och smart logistik kan stora ekonomiska och miljömässiga vinster göras. Svenska kyrkan investerar i flera sådana företag. Ett exempel är irländska Kingspan som gör fastigheter mer resurssnåla genom förnybar energi och system som samlar upp och återanvänder regnvatten. Australiensiska Brambles hjälper företag att minska sin miljöpåverkan genom att hyra in Brambles lastpallar och containers istället för att äga dem själva. Att hyra produkter, istället för att köpa nya, är ett viktigt sätt att minska resursanvändningen i världen. Under 2012 ökade intresset för denna typ av samarbetsinriktade affärsmodeller, som Svenska kyrkan gärna investerar i.



Vårt arbetssätt

Som aktieägare vill vi göra skillnad. Tillsammans med förvaltare vi valt ut utvecklar vi progressiva fonder och lägger upp effektiva metoder för ansvarsfull förvaltning. Genom bolagsdialoger försöker vi påverka bolag att aktivt arbeta med hållbarhetsfrågor som berör deras produkter och tjänster. Vi är en liten aktör, men får ofta gehör, inte minst när vi samarbetar med andra investerare.

Det finns olika sätt att arbeta med ansvarsfulla investeringar. Som beskrivits i föregående avsnitt lägger den nationella nivån av Svenska kyrkan tyngdpunkten på ansvarsfulla bolag. Vi vill även påverka de företag och branscher som behöver utveckla sitt hållbarhetsarbete både för sin egen och andras skull. Fyra huvudområden summerar vår strategi:

- Noggrant urval av förvaltare
- Bolagsdialoger
- Samverkan med andra investerare
- Intern samordning

NOGGRANT URVAL AV FÖRVALTARE

Kapitalet förvaltas externt av svenska och utländska förvaltare som strävar efter att identifiera de bolag som presterar väl på både det finansiella området och när det gäller miljö, arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning. Förvaltarna ska leva upp till vår finanspolicy, vilket innebär att de måste ha kompetens att aktivt finna bolag som är intressanta ur ett hållbarhetsperspektiv och inte bara välja bort problematiska bolag och branscher. Vi för en löpande dialog med de förvaltare som vi anlitar om till exempel metoder och enskilda innehav.

Svenska kyrkan bidrar också till nya produkter på marknaden, antingen genom att gå in som initial investerare eller genom att ta fram egna fonder. Ethosfonderna är ett exempel. Vi har tagit fram dem i samarbete med två av våra förvaltare: SEB (Sverigefonderna) och SAM (globalfonden). Ethosfonderna har kyrkans finanspolicy som grund och riktar sig särskilt till stift och församlingar. Fonderna har tydligt fokus på hållbar utveckling och konkurrenskraftiga förvaltningsavgifter. SEB och SAM har förvaltningsansvaret för fonderna medan Svenska kyrkan har inflytande över hållbarhetsinriktningen. Vid årets slut hade olika enheter inom Svenska kyrkan, inklusive den nationella nivån, investerat cirka 4,5 miljarder kronor i Ethosfonderna.

För en fullständig förteckning över vilka förvaltare vi anlidade under 2012, se sid 22.



” Vi ser gärna att förvaltarna utgår från en hållbarhetstanke, att de har gjort en analys av vilka utmaningar världen står inför och vilka varor och tjänster som kan bjuda på lösningar. Vi tror att företag med sådana produkter har god chans att vara framtidens vinnare finansiellt sett. Det handlar både om att se affärsmöjligheterna och att minimera riskerna. Klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald och bristen på rent vatten kan kraftigt försvåra för företagen att bedriva sina verksamheter. Allt fler företag inser att dessa hot kommer att påverka deras värdeutveckling om ingenting görs.

Finansbranschen spelar en central roll i samhällsekonomin. Vi vill också att våra förvaltare

ska engagera sig i arbetet för att branschen ska bli mer hållbar så att den kan utföra sin uppgift bättre. De kan med fördel driva angelägna frågor som hur man kan öka långsiktigheten i branschen, och vara medlemmar i viktiga initiativ som FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI) eller Sveriges forum för hållbara investeringar (SWESIF). I våra ögon ökar trovärdigheten hos förvaltarna om de tar in hållbarhetsfrågorna i hela sin förvaltning och i övrig verksamhet, till exempel i kreditgivningen. Är man proaktiv och engagerad väntar man inte på kundernas efterfrågan utan skapar den aktivt genom bra information och attraktiva upplägg.”

Gunnela Hahn, ägaransvarig på Svenska kyrkans nationella nivå.

KONTROLLSCREENING & BOLAGSDIALOGER

Våra förvaltare har olika metoder för att se till att de lever upp till Svenska kyrkans finanspolicy. Eftersom finanspolicyn uppmanar förvaltarna att välja bolag som har ett genomtänkt hållbarhetsarbete, är det många bolag som faller bort redan i den inledande analysprocessen. Bolag som bryter mot de negativa (uteslutande) kriterierna för tobak, vapen, alkohol, pornografi och fossila energikällor plockas också bort.

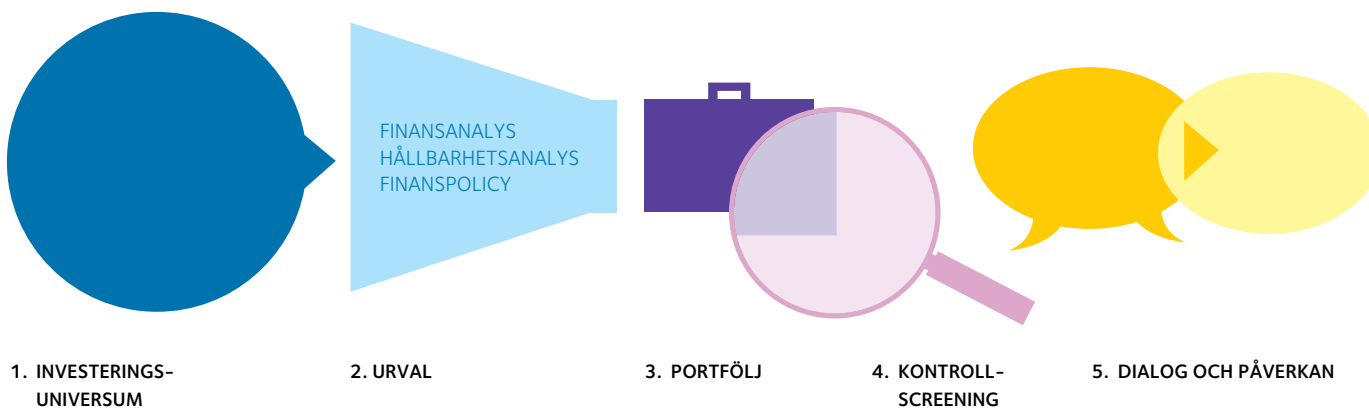
Utöver förvaltarnas egna analyser och genomlysningar, låter den nationella nivån oberoende analysfirmor utföra en kontrollscreening minst en gång om året. Under 2012 utfördes screeningen av MSCI ESG Research och GES Investment Services. Screeningens kontrollerar att inget bolag bryter mot de uteslutande kriterierna och att bolagen generellt får goda hållbarhetsbetyg. Den undersöker också om något av bolagen har handlat i strid mot ramverk och internationella konventioner

som syftar till att skydda människor och miljö. Om så är fallet undersöker förvaltaren anklagelserna, ibland tillsammans med Svenska kyrkan. Beroende på vilka åtgärder företagen vidtar och hur allvarliga överträdelserna är beslutas sedan om innehaven ska behållas eller säljas av.

Den nationella nivån strävar efter att föra dialoger med bolag innan problem uppstår. Dessa proaktiva dialoger kompletterar de mer reaktiva dialogerna som vi tar initiativ till med anledning av medias eller enskilda organisationers granskningar. Läs mer om våra bolagsdialoger under 2012 på sid 23.

INTERN SAMORDNING

Som tidigare nämnts arbetar Svenska kyrkan för en hållbar utveckling på många olika sätt. Dels pågår det ett engagerat arbete i stift och församlingar. Dels arbetar den nationella nivån av organisationen med frågan i rollen som biståndsgivare,



Vi offentliggör våra innehav på vår webbplats www.svenskakyrkan.se/ekonomiochfinans

inköpare, samhällsdebattör och kapitalförvaltare. Under 2012 utökades samordningen mellan olika enheter. Vid årsskiftet 2011/12 hade samtliga stift antagit etiska kriterier som baseras på den nationella nivåns finanspolicy. Detta innebär att vi under kommande år kommer att ge ökat stöd och vägledning till stift och församlingar i dessa frågor.

Erfarenheter och perspektiv utbyts också mellan de olika enheterna inom den nationella nivån. Ett exempel gäller samordningen mellan inköpsidan och kapitalförvaltningen.

SAMVERKAN MED ANDRA INVESTERARE

Vi deltar i flera olika forum och initiativ för investerare. Som liten aktör är denna strategi viktig för att utöka vår möjlighet till att påverka enskilda bolag liksom branscher och finansmarknaden i stort. Läs mer om våra samarbeten under det gångna året på sid 28.

FAKTA OM SVENSKA KYRKANS INTERNATIONELLA ARBETE

Svenska kyrkans internationella arbete handlar om långsiktig utveckling, snabb katastrofhjälp, påverkansarbete och samarbete med kyrkor och organisationer över hela världen. *Hållbar utveckling* samt *Demokrati, fred och säkerhet* är två viktiga teman för arbetet. Verksamheten relaterar till drygt 100 partnerorganisationer och mer än 300 projekt i 38 länder samt till cirka 8 000 internationella ombud i stift och församlingar.

Läs mera: www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete.



Året som gått

2012 präglades av stora utmaningar i världsekonomin med omfattande skuldkriser, ökad arbetslöshet och tvära kast mellan centralbankernas uttalanden. 2012 innebar samtidigt ett starkt finansiellt år på de flesta av världens aktiebörser. Detta reflekteras i vårt eget resultat på 412 miljoner kronor vilket motsvarade en avkastning på 9,1 %.

Ordbruket under det gångna året speglar en värld som på många sätt pendlar mellan hopp och förtvivlan. Vi har kunnat läsa om såväl hisnande fiskala stup som innovativa zeronauter, det vill säga företag som vill få ner sina negativa effekter till noll (läs mer på sid 32). Den offentliga debatten har också varit tudelad, där vissa argumenterar för gröna satsningar och långsiktiga investeringar för att ta oss ur den kris vi har hamnat i, medan andra argumenterar för att den ekonomiska krisen måste hanteras först och sociala och miljörelaterade frågor får komma sedan. De senare argumenten – tillväxt först, hållbarhet sedan – bidrog sannolikt till de kraftigt urvattnade politiska besluten vid FN-mötet i Rio i mitten av året och de närmast strandade klimatförhandlingarna i Doha mot årets slut. Vid årsskiftet saknades fortfarande nödvändiga globala beslut för att få ner utsläppen av växthusgaser. Läs mer om vårt arbete i denna fråga på sid 29.

Flera av de företag vi investerar i har under de senaste åren utvecklat ett genomtänkt hållbarhetsarbete i syfte att skapa konkurrensfördelar och se till att de är rustade för en tuff framtid. Många av dem tog ytterligare steg under 2012 medan andra avvaktade eller bromsade. Samtidigt ökar trycket; den mediala rapporteringen har under det gångna året gett stort utrymme till frågor som rör företagets ansvar. Detta ansvar vidgades under 2011 i och med att nya ramverk lanserades, som FN:s vägledande principer för mänskliga rättigheter och företag samt nya riktlinjer från OECD. Ansvaret begränsas inte längre till den egna verksamheten, utan företag förväntas också respektera internationella normer i sina relationer till kunder och leverantörer. I dialog med bolag och investerare har vi under 2012 diskuterat behovet av mer holistiska perspektiv där man ser på hela livscykeln och värdekedjan för att åstadkomma mera. Vi anser att det är viktigt både av etiska och finansiella skäl.

Styrelsernas roll och ansvar har också diskuterats flitigt i den offentliga debatten under året som gått, bland annat i samband med kritiken gentemot TeliaSonera (se vidare sid 25). Den viktiga diskussionen om styrelsernas roll och sammansättning, för att säkerställa att hållbarhetsfrågorna får den prioritet de förtjänar, kommer troligen att få effekter inom svenskt näringsliv i stort de kommande åren. Den globala trenden är positiv men

◀ Industrizonerna utanför Hyderabad i Indien har förorenat vattendrag och grundvatten under flera års tid. I ett tempel utanför staden fann Svenska kyrkan dessa små knyten. Varje knyten inrymmer en bön och lyfts bort först när den hörsammats.

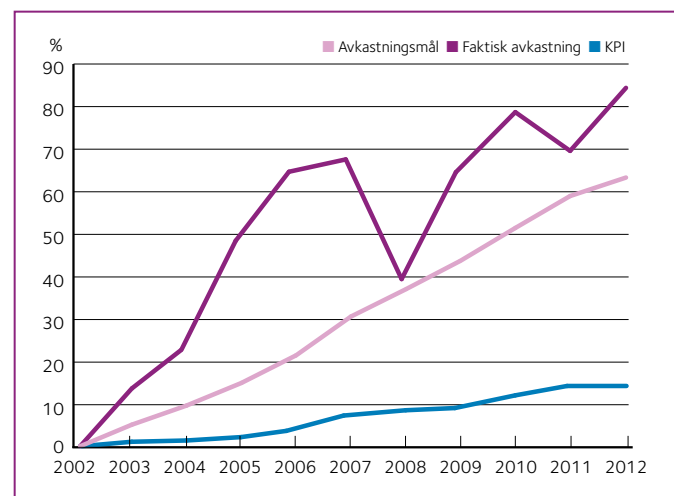
otillräcklig. Enkäter riktade till världens 500 största företag visar till exempel att medvetenheten om klimathot och vattenbrist har ökat i styrelserna, men att nödvändiga målsättningar alltför ofta saknas.⁴ Här har investerare en viktig roll att spela genom att efterfråga relevanta målsättningar och inte motarbeta de långsiktiga investeringar som behövs genom att kräva kort-siktig avkastning. I Sverige driver svenska investerare frågan om styrelsernas ansvar genom projektet Hållbart värdeskapande där Svenska kyrkan är medlem. Investerarna som ingår i initiativet står för en femtedel av kapitalet på Stockholmsbörsen. 2012 bjöds ordförande och vd:ar för börsens 100 största bolag in till en diskussion om hållbart företagande.

Integrering har varit de senaste årens paradord. På samma sätt som Svenska kyrkan vill att företag ska integrera relevanta hållbarhetsfaktorer i sin kärnverksamhet, vill vi att våra förvaltare

ska integrera dem i analys och investeringsbeslut. I början av året bjöd Svenska kyrkan in David Blood till Stockholm där han på ett seminarium för förvaltare och analytiker fick ge sin syn på varför en mer hållbar förvaltning är en förutsättning för att säkra en god långsiktig avkastning. David Blood ansvarade under många år för Goldman Sachs kapitalförvaltning och 2004 grundade han, tillsammans med den förra amerikanska vicepresidenten Al Gore, ett av de fondbolag som vi anlitar, Generation Investment Management. Generation är en av de förvaltare som tydligast integrerar hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen idag. Under 2012 valde vi även att gå in i Generations nylanserade kreditfond.

På kommande sidor berättar vi mer om våra aktiviteter och vårt resultat under det gångna året. ►

ACKUMULERAD FAKTISK AVKASTNING, AVKASTNINGSMÅL OCH INFLATION



⁴ CDP, *Global 500 Climate Change Report, 2012*; CDP Water Disclosure, CDP Global Water Report: *Collective Responses to Rising Water Challenges, 2012*.

Finansiellt resultat

Resultatet för 2012 är glädjande av flera skäl. Dels har vi överträffat vårt långsiktiga avkastningsmål, dels överträffade samtliga förvaltningar sina jämförelseindex under 2012.

Svenska kyrkans kapitalförvaltning präglas av långsiktighet och hållbarhet. Om vi börjar med långsiktigheten kan vi konstatera att vi ur ett tioårsperspektiv uppnått det finansiella mål som kyrkostyrelsen satt upp. Den reala avkastningen (avkastning utöver inflationen) har under denna period varit 5,0 % per år. Totalt sett motsvarar detta en nominell avkastning på 85 % (alltså med inflationen inräknad), vilket är 21 procentenheter högre än avkastningsmålet för denna period (64 %).

Resultatet styrs delvis av investeringsstrategi och val av förvaltare, men främst av fördelningen mellan olika tillgångsslag. Därför utgår Svenska kyrkan från en normalportfölj som balanserar det långsiktiga avkastningskravet (för närvarande 3 % real avkastning per år under tio år) med de risker som finns,

främst på aktiemarknaden där kasten kan vara tvära från år till år. Sedan januari 2012 innebar den strategiska fördelningen (normalportföljen) att 50 % utgörs av aktier, 40 % av ränteplaceringar och 10 % av alternativa placeringar. Vår finanspolicy tillåter dock avvikelser från denna normalportfölj inom begränsade ramar.

När vi gick in i 2012 rådde stor osäkerhet om läget på de finansiella marknaderna och vi valde därför att vara aningen överviktade i räntor visavi aktier jämfört med normalportföljen. Undervikten i aktier gällde främst svenska aktier. Den svenska aktiemarknaden utvecklades dock starkt under året. Med en högre allokering mot svenska aktier hade därför resultatet blivit ännu bättre. Våra förvaltare var dock skickliga i sina val av aktier och andra värdepapper, vilket gjorde att den totala avkastningen för 2012 blev 9,1 % (0,6 procentenheter bättre än vårt sammanvägda index). Den strategiska allokeringen kostade oss totalt

RESULTAT 2012 OCH HISTORISK AVKASTNING

Tillgångsslag	Resultat 2012 mnkr	Avkastning 2012		Avkastning 2011		Årlig genomsnittlig avkastning 2008-2012		Jämförelseindex
		Portfölj	Index	Portfölj	Index	Portfölj	Index	
Svenska aktier	147,7	17,7%	16,5%	-20,7%	-13,5%	1,1%	3,5%	SIX RX
Globala aktier ¹⁾	89,5	8,9%	9,2%	-8,6%	-5,7%	-2,8%	-2,4%	DJSI World
Emerging Markets ²⁾	77,7	22,6%	11,7%	-13,1%	-16,5%	17,0%	10,0%	MSCI EM
Räntebärande värdepapper ³⁾	77,8	3,9%	3,3%	8,4%	8,4%	5,7%	5,5%	OMRX Bond
Företagsobligationer ⁴⁾	N/A	N/A	14,8%	3,5%	2,7%			Merrill Lynch EMU
Alternativa placeringar ⁵⁾	19,2	10,8%	3,0%	1,0%	0,1%			KPI + 3 %
Totalt	411,9	9,1%	8,5%	-5,1%	-2,8%	2,0%	3,4%	

1) I tillgångsslaget, som i sin helhet mäts mot DJSI, ingår DNB miljöfond (avkastning -5,2 %, bechmark Wilderhill New Energy index -9,4 % för 2012).

2) De genomsnittliga avkastningsbeloppen avser den period vi varit investerade i tillgångsslaget, d.v.s. sedan april 2009.

3) I resultatet 2012 ingår bankränteintäkter på 2,4 mnkr.

4) Inga innehav i detta tillgångsslag under 2012.

5) Innehav totalt i 14 månader, därför redovisas ingen långsiktig genomsnittlig avkastning.

1,1 procentenheter i avkastning under året medan förvaltarnas aktieval som helhet bidrog med 1,7 procentenheter, netto.

Under 2012 hade vi 13 förvaltningsmandat. Det unika för året var att samtliga förvaltare presterade bättre än sina jämförelseindex. Vår analys är att detta blev möjligt dels (och främst) på grund av bra val av aktier generellt sett, dels för att förvaltarna i flera fall fick en positiv effekt av att de inte kunde placera i vissa verksamheter som finanspolicyn utesluter (till exempel bolag som främst utviner olja och kol). Vissa år har det dock varit tvärtom, att de uteslutande kriterierna kostat i termer av avkastning då exempelvis olje- och tobakbolagen gått bra. För ränteförvaltningarna är det framförallt innehaven i företagsobligationer/certifikat som bidragit positivt jämfört med index.

När vi ser till utvecklingen över flera år kan vi konstatera att de förvaltare som vi anlitat för global- och tillväxtmarknadsfonder har överträffat marknaden både när vi jämför mot globala hållbarhetsindex, såsom DJSI World (Dow Jones Sustainability Index), och i de flesta fall även mot breda jämförelseindex som saknar hållbarhetsprofil. Generation IM:s Global Equity Fund är ett exempel och har sedan start 2005 haft dub-

belt så bra avkastning som MSCI World (9,21 %, att jämföra med 4,45 % i genomsnitt per år i US-dollar räknat). First State Stewart Global Emerging Markets Sustainability Fund har sedan starten 2009 årligen överträffat sitt jämförelseindex (MSCI EM) med 10 procentenheter. Ethos globalfond, som förvaltas av Sustainable Asset Management (SAM) och är öppen för Svenska kyrkans församlingar och stift, har också överträffat sitt jämförelseindex. Fonden har presterat bättre än DJSI World, med 0,4 procentenheter årligen under de senaste tre åren.

Sett ur ett tioårsperspektiv har DJSI World och MSCI World utvecklats likartat. Däremot märks betydande variationer under enskilda år. En förklaring är att DJSI har en markant större andel europeiska aktier än MSCI där amerikanska företag väger tyngst. Detta är antagligen en förklaring till att DJSI haft en sämre utveckling under de senaste åren.

För tillgångsslaget svenska aktier presterade samtliga tre förvaltningar en avkastning som var bättre än index och portföljen som helhet överträffade SIX RX med 1,2 procentenheter under 2012. För samtliga innebar det en tydlig förbättring jämfört med 2011. Som konstaterats ovan bidrog finanspolicyns uteslutning av vissa verksamheter positivt till resultatet. Den

VÅRA STÖRSTA INNEHAV PER 31 DEC 2012

SVENSKA AKTIER

- 1 H&M B
- 2 Swedbank A
- 3 Atlas Copco A
- 4 Volvo B
- 5 Nordea
- 6 Ericsson B
- 7 Sandvik
- 8 TeliaSonera
- 9 SKF B
- 10 SEB A

GLOBALA AKTIER

- 1 Unilever NV
- 2 Danaher Corp
- 3 Legrand SA
- 4 Schein Henry Inc
- 5 Waters Corp
- 6 Nestle SA
- 7 Varian Medical Systems Inc
- 8 Standard Chartered
- 9 Msci Inc
- 10 Becton Dickinson & Co

EMERGING MARKETS

- 1 Taiwan Semiconductor
- 2 Marico
- 3 Manila Water Company
- 4 Unilever
- 5 Kasikornbank
- 6 Inversiones Aguas
- 7 Guaranty Trust Bank
- 8 Aspen Pharmacare
- 9 Qualcomm Inc
- 10 Public Bank

DNB MILJÖINVEST

- 1 Valeo SA
- 2 Veeco Instruments. Inc.
- 3 EDP Renovaveis SA
- 4 Tenneco
- 5 Acciona S.A
- 6 China Suntien Green Energy
- 7 Prysmian SpA
- 8 GT Advanced Technologies Inc
- 9 Johnson Controls
- 10 Verbund Oesterreich Elektrizitat

Uppdelat på respektive tillgångslag, inklusive vår miljöteknikfond inom globala aktier. För fullständiga innehavslistor, se www.svenskakyrkan.se/ekonomiochfinans

bästa förvaltningen under 2012 var Ethos aktiefond Sverige som gav 18,3% i avkastning. På grund av de svaga resultaten 2011 ligger dock inte den sammantagna svenska aktieförvaltningen i nivå med index sett i ett längre perspektiv. I tabellen på sidan 19 redovisar vi även vårt femårsresultat. På fem års sikt har den genomsnittliga avkastningen för förvaltningen varit 2,0 % per år, vilket är 1,4 procentenhet lägre än vårt sammanvägda jämförelseindex på 3,4%. Vad gäller femårsperspektivet innebär dock resultatet en förbättring jämfört med föregående år, i både absoluta och relativa termer.

Under 2012 utökades investeringarna i tillgångsslaget Alternativa placeringar. Svenska kyrkan ser två huvudsyften med detta tillgångsslag. Det kan röra sig om placeringar som minskar risken i den totala portföljen genom att avkastningen inte förväntas vara starkt korrelerad till andra placeringar, vanligtvis aktier. Med tanke på dagens historiskt låga räntenivåer kan det även vara ett alternativ till traditionell ränteförvaltning. Inom tillgångsslaget ryms också investeringar där hållbarhetsaspekterna lyfts fram extra tydligt. Det ska dock poängteras att varje investeringsförslag utvärderas finansiellt för att kunna motivera en plats inom förvaltningen.

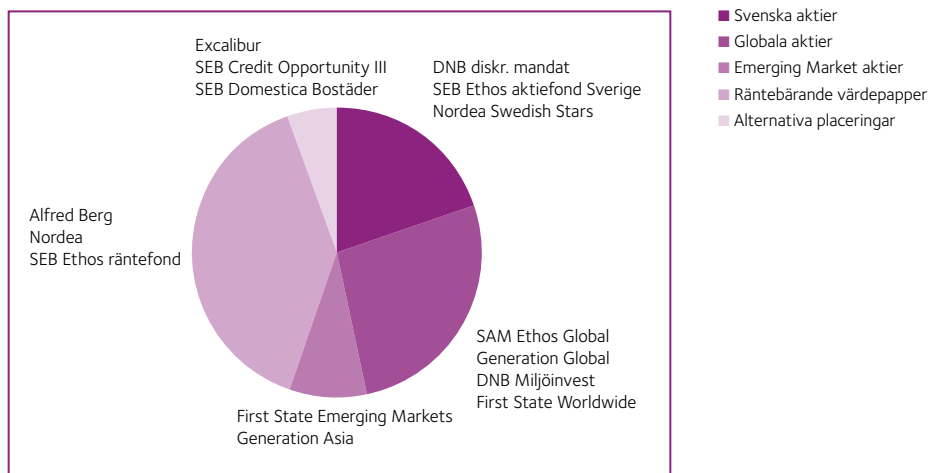
Vid årsskiftet hade den nationella nivån gått in i följande alternativa placeringar:

- Räntehedgefonden Excalibur, en absolutavkastande fond inriktad på räntebärande värdepapper.
- SEB Credit Opportunity III, en fond som bygger på tre ränteförvaltningsstrategier (*high yield*, daterade och eviga förlagslån). Fonden etablerades i mars 2012 i syfte att utnyttja det då rådande marknadsläget på kreditmarknaden i spåren av den europeiska skuldskrisen. Målsättningen är att innehaven ska finnas kvar i förvaltningen till förfall.
- Fastighetsbolaget Domestica Bostäder AB, som investerar i hyresbostäder i Sverige.

Sammantaget gav dessa tre investeringar en mycket tillfredsställande avkastning under 2012 (10,8 %).

Mot slutet av året fattade vi beslut om att investera i en ny fond från Generation IM vars syfte är att ge direkta lån till företag. Det handlar om företag som har en tydlig hållbarhetsinriktning i sin verksamhet men som ofta har svårt att få lån bland annat på grund av bankernas skärpta utlåningsregler. Investeringen klassas också som en alternativ placering och fonden förväntas ingå sina första avtal i början av 2013.

FÖRDELNING MELLAN TILLGÅNGSSLAGEN PER 31 DEC 2012



PORTFÖLJENS FÖRDELNING PER FÖRVALTNING OCH TILLGÅNGSSLAG

Alla belopp i mnkr	Marknadsvärde 2012	Andel 2012	Marknadsvärde 2011	Andel 2011	Normalportfölj
DNB, diskmandat	338	7%	288	6%	
SEB Ethos aktiefond	403	8%	341	8%	
Nordea Swedish Stars	237	5%	201	4%	
Under året avslutat mandat			4	0%	
Svenska aktier	978	20%	833	18%	20%
RobecoSAM Ethos global	486	10%	445	10%	
Generation IM Global Equity Fund	575	12%	518	11%	
DNB Miljöinvest	72	1%	76	2%	
First State Worldwide Sustainability Fund	196	4%			
Globala aktier	1 328	27%	1 039	23%	20%
First State Global Emerging Markets Sustainability Fund	314	6%	252	6%	
Generation IM Asia Fund	108	2%	93	2%	
Emerging Markets	422	9%	345	8%	10%
Total aktieportfölj	2 728	55%	2 216	49%	50%
Alfred Berg, diskmandat	634	13%	680	15%	
Nordea, diskmandat	671	14%	645	14%	
SEB Ethos räntefond	634	13%	708	16%	
Räntebärande värdepapper	1 940	39%	2 033	45%	35%
Företagsobligationer	–	–	–	–	5%
Total ränteportfölj	1 940	39%	2 033	45%	40%
Excalibur	110	2%	101	2%	
SEB Credit Opportunity III	110	2%			
Domestica Bostäder	46	1%			
Alternativa placeringar	266	5%	101	2%	10%
Likvida medel	0	0%	171	4%	
Total portfölj	4 934	100%	4 521	100%	100%

Bolagsdialoger under 2012

Varje år för den nationella nivån dialog med ett urval av de bolag som vi har innehav i. Vanligtvis utförs dessa tillsammans med våra förvaltare och andra investerare som vi utvecklat ett samarbete med under årens lopp. Vi skiljer mellan reaktiva och proaktiva dialoger. De förra initieras då kritik kommer till vår kännedom via omvärldsbevakning. Proaktiva dialoger tar vi initiativ till för att förebygga framtida problem. Sedan 2011 har vi arbetat med följande teman i de proaktiva dialogerna:

■ KONFLIKT, FÖRTRYCK OCH KORRUPTION

I flera länder hindrar konflikter och korruption att mänskliga rättigheter respekteras och förverkligas. Många företag vi har innehav i verkar på dessa marknader. I dialogerna förespråkar vi proaktiva strategier för att förebygga problem och se till att de som företag tar ställning för mänskliga rättigheter och motverkar korruption och förtryck.

■ HÅLLBARA VÄRDEKEDJOR

Vi ser gärna att bolag anammar ett helhetsperspektiv och analyserar risker och möjligheter i hela livscykeln för sina produkter. Företag som börjar arbeta efter ett kretsloppstänkande upptäcker ofta flera vinster, som minskade kostnader till följd av klokare resursanvändning, mer uthålliga leverantörskedjor och stärkta varumärken.

■ FATTIGDOMSBEKÄMPNING

Andelen människor som lever i extrem fattigdom har mer än halverats sedan 1980-talet. Ser man till antalet motsvarar det en minskning med cirka 30 procent. Enligt FN lever dock ungefär 1,2 miljarder människor fortfarande på mindre än 1,25 dollar om dagen.⁵ Vi ser hur vissa framgångsrika företag specialanpassar sina utbud och prissättningar till mindre köpstarka marknader och grupper. Det kan till exempel handla om mikrolån, sänkta medicinpriser eller billiga mobiltelefoner som laddas med hjälp av solenergi. För många varor och tjänster är tillväxtpotentialerna störst på mindre utvecklade marknader.

■ KLIMAT OCH VATTEN

Redan i dag ser vi att extrema vädersituationer ökar och medför stora kostnader för samhället. I takt med att effekterna av klimatförändringarna blir allt mer påtagliga tror vi att vi kommer att få se fler regleringar. Företag som minskar sina utsläpp eller tar fram energieffektiva produkter och tjänster tror vi kommer vara väl positionerade i denna verklighet. På samma sätt skapar vattensituationen såväl risker som möjliga konkurrensfördelar om man som företag agerar i tid.

På kommande sidor beskriver vi några av de dialoger vi bedrivit under det gångna året. ►

⁵ Det är viktigt att betona att det finns betydande skillnader mellan länder som studerats och att minskningen av antalet människor som lever på mindre än 2 US-dollar om dagen är klart mindre (knapp 5 procent). Fortfarande lever över 2,5 miljarder människor på denna nivå.

Läkemedelstillverkning i Indien

Läkemedelsbolagen har en viktig roll att spela för att förverkliga målet om allas rätt till hälsa. Förvaltare vi anlitar söker bland annat bolag som bidrar till att mindre köpstarka grupper får tillgång till nödvändiga mediciner. Vi ser att flera läkemedelsbolag utvecklar strategier för detta och även bidrar till att fler människor får tillgång till sjukvård i mindre utvecklade länder.

Under 2012 har vi fokuserat på dessa frågor i dialoger vi fört

med läkemedelsbolag som vi investerar i. Vi har också arbetat för att bolagen ska hantera de miljörisker som är kopplade till produktionen av mediciner. De senaste åren har många läkemedelsföretag i snabb takt börjat lägga ut produktion av de aktiva substanserna i sina mediciner till lågkostnadsländer. I slutet av 2000-talet visade forskare i Göteborg att detta lett till allvarlig miljöförstöring i ett produktionsområde utanför Hyderabad i Indien. Prover från ett kommunalt reningsverk visade att höga halter antibiotika, liksom andra aktiva substanser som ingår i mediciner mot bland annat högt blodtryck och magbesvär, gick rakt ut i naturen. Ibland var nivåerna i vattnet högre än dem som finns i blodet hos människor som behandlas för åkoman. Detta gällde till exempel för ett antibiotikum där nivåer påvisades som var cirka en miljon gånger högre än dem man finner i renat vatten från svenska reningsverk.

2012 besökte den nationella nivån tillverkningszoner utanför Hyderabad där många av de mediciner som säljs i länder som Sverige produceras. Syftet var att diskutera lösningar med lokala företag och organisationer. Föroreningar från flera olika industrier är påtagliga i området och påverkar såväl grundvattnet som floderna vars vatten används för bevattning i jordbruket och för boskapsskötsel. Byborna berättade att föroreningarna lett till att deras inkomster minskat och att de numera måste köpa vatten.

Föroreningarna riskerar även att få globala effekter då de skapar resistens. Som bekant kan resistens lätt sprida sig i kretsloppet och över jorden när människor reser och djur migrerar. WHO bedömer att antibiotikaresistens är ett av de allvarligaste hoten mot människors hälsa idag. I Europa dör cirka 25 000 människor per år på grund av resistensen.

Under 2012 inledde Svenska kyrkan diskussioner om denna problematik med läkemedelsföretag som vi investerar i. Bland annat efterfrågar vi att de ställer krav på effektiv vattenrening hos leverantörerna och att regelbundna kontroller görs av det avloppsvatten som lämnar fabrikena.

◀ När vattendragen förorenats av industrierna i området har vissa byar fått svårt att försörja sig.

FOTO: GUNNELA HAHN



Informationsteknik i diktaturer

Vi har också innehav i många informationsteknikbolag vars produkter och tjänster har stor möjlighet att bidra till demokrati och utveckling. Dessvärre missbrukas tekniken av förtryckande regimer som försöker kontrollera medborgare och tysta frihetssträvanden med hjälp av övervakning och censur.

2011 valde Svenska kyrkan att bli medlem i flerpartsinitiativet *The Global Network Initiative (GNI)*, där företag, investerare, forskare och människorättsorganisationer gemensamt verkar för rätten till integritet och yttrandefrihet. Vår utgångspunkt är att informationsteknik inte bara ska finnas i demokratier, utan att företag – tillsammans med människorättsorganisationer och andra experter – behöver hitta strategier för att hantera riskerna på ett ansvarsfullt sätt samtidigt som man ökar sin positiva inverkan på mänskliga rättigheter i de länder där man verkar. GNI har satt upp principer för detta och vi förespråkar att telekombolag ansluter sig till initiativet.

Under 2012 har kraftig kritik riktats mot TeliaSonera när det gäller bolagets verksamheter i Centralasien. Kritiken gäller inte bara yttrandefrihet och integritet utan också anklagelser om korruption bland annat när bolaget etablerade sig i Uzbekistan 2007. TeliaSonera har betalat drygt 2 miljarder kronor för en 3G-licens till bolaget Takilant, som företräds av en kvinna som är nära vän till diktator Islam Karimovs dotter. I början av 2013 presenterades den utredning som TeliaSonera gett en advokatbyrå i uppdrag att utföra. Den kunde inte belägga men heller inte utesluta att brott begåtts. Vid årsskiftet pågick fortfarande en förundersökning om fallet. På grund av bristande förtroende för bolaget, efter en längre tids dialog, valde Svenska kyrkans nationella nivå i februari 2013 att sälja aktierna i bolaget i väntan på att ny vd och styrelse klargör hur de kommer att hantera historiska och framtida risker.

SÄLJA ELLER STANNA KVAR – VILKET ÄR BÄST?

” Svenska kyrkans investeringsmodell lägger tyngdpunkten på bolag som aktivt arbetar med hållbarhetsfrågor och tar ansvar för sin påverkan på människor och miljö. Det innebär att många företag aldrig blir aktuella för investering. Flera företag faller också bort på grund av våra kriterier för t.ex. vapen och fossila energikällor.

De bolag som finns i våra aktieportföljer har kommit olika långt i sitt hållbarhetsarbete. De som har brister eller börjat sent försöker vi och våra förvaltare att påverka genom dialoger där vi utnyttjar vår påverkansmöjlighet som ägare. Lyckas vi inte, och problemen är allvarliga, säljer vi av innehavet.

Vi anser att det är viktigt att det finns en bortre gräns för dialogen. Samtidigt måste dialogerna få lov att ta olika lång tid. Ibland är analysen enkel

och möjligheten att påverka bolaget begränsad. Det kan leda till snabba beslut. Ibland är processen längre, till exempel då det finns dåligt med information eller då vi ser att vi får bäst effekt om vi försöker påverka branschen som helhet snarare än ett enskilt företag. Ibland går vi med i flerpartsinitiativ för att tillsammans med företag, människorättsorganisationer, fack etc finna lösningar och definiera *best practice* när det saknas.”

Sara Nordbrand, ansvarig för bolagsdialog på Svenska kyrkans nationella nivå.



Textilarbetarnas situation i Sydostasien

Under de senaste decennierna har allt mer kläder kommit att produceras i Asien och Latinamerika. H&M är ett av de klädföretag som vi investerar i. Företaget tillverkar inga kläder själv utan har byggt upp ett nätverk av leverantörer i länder som Kina och Bangladesh. Bolaget har de senaste decennierna utvecklat ett omfattande arbete för att förbättra arbetsförhållandena inne på de leverantörsfabriker som anlitas och för att minska produkternas miljöpåverkan. Företaget anammar numera ett livscykelperspektiv, vilket bland annat avspeglas i initiativet *Roadmap to Zero Discharge of Hazardous Chemicals*



FOTO: SARA NORDBRAND

Vissa av H&M:s leverantörer anlitar hemarbetare i Indien, det vill säga kvinnor som av olika skäl inte har möjlighet att ta ett arbete på en fabrik i städerna. Under ett besök i Indien 2012 intervjuade Svenska kyrkan några av dessa kvinnor i deras enkla bostäder utanför Delhi. Deras löner var låga men hade samtidigt lett till att hushållsinkomsterna nästan hade fördubblats.

vars uttalade målsättning är att ha giftfria leverantörskedjor före 2020 års utgång.⁶ Samma år ska all bomull som bolaget använder vara odlad på ett mer hållbart sätt. Idag är H&M världens största användare av ekologisk bomull, som motsvarar drygt sju procent av företagets totala användning av råvaran. Under det gångna året inleddes även omfattande satsningar för att minska vattenanvändningen och få konsumenterna att lämna in plagg till återvinning på alla marknader där H&M verkar.

Företaget arbetar nära sina leverantörer för att förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren för arbetarna som syr företagets kläder, bland annat genom att satsa på utbildningar och kunskapsöverföring. Utvärderingar visar på förbättringar och att de leverantörer som arbetat för H&M under en längre tid tenderar att få bättre hållbarhetsbetyg än nya leverantörer. De som får höga hållbarhetsbetyg belönas med fler order och långsiktiga samarbeten.

Organisationer som undersökt hur branschen som helhet utvecklats rapporterar om förbättringar, bland annat när det gäller textilarbetarnas arbetsmiljö och barnarbete. Men stora utmaningar återstår när det gäller att göra produktionen mer hållbar. Ett exempel gäller textilarbetarnas låga löner. Baslönen på fabriker i Asien är statligt satta minimilöner. I många länder är dessa lönenivåer väldigt svåra att leva på. Effekterna av detta, inklusive underernäring hos vissa arbetare, beskrevs i flera granskningar under 2012.⁷ H&M:s strategi idag är att försöka påverka regeringarna att höja minimilönerna så att de går att leva på. Bolaget försöker också, genom olika initiativ, att stärka fackliga rättigheter så att arbetstagar och arbetsgivare kan förhandla om rimliga löner. Som ett led i detta inledde H&M ett samarbete med svenska IF Metall 2012. Under 2013 kommer Svenska kyrkan att diskutera behovet av andra insatser för att förbättra textilarbetarnas situation i länder som exempelvis Kambodja och Bangladesh.

⁶ www.roadmaptozero.com

⁷ Se till exempel Swedwatch, Svenska kyrkans internationella arbete, m fl, 2012, *A Lost Revolution – Empowered but trapped in poverty. Women in the garment industry in Bangladesh want more.*

Företag i ockuperade områden



FOTO: MAGNUS ARONSON/KON

Israels bosättningar på palestinskt område strider mot den internationella rätten. Vägspärrarna inne på ockuperad mark, liksom den så kallade separationsbarriären (på bilden), begränsar palestiniernas rörelsefrihet.

Under 2012 fick Svenska kyrkan information om dataföretaget Hewlett-Packards (HP:s) kopplingar till vägspärrar och bosättningar på palestinsk ockuperad mark. Bolaget levererar teknisk support till ett identifieringssystem som används vid vissa vägspärrar. Enligt uppgift levererar bolaget även IT-tjänster till två bosättningar på Västbanken.

Enligt internationell humanitär rätt är bosättningarna olagliga. Det har bland annat konstaterats av den Internationella domstolen i Haag och i flera resolutioner från FN:s säkerhetsråd. Sveriges regering och EU stödjer denna position. Vägspärrar inne på ockuperad mark begränsar palestiniernas rörelsefrihet och deras möjligheter att försörja sig och snabbt komma till sjukhus.

HP uppger att identifieringssystemet utvecklats för att möjliggöra snabbare och säkrare passager, vilket i sin tur skulle bidra till att den lokala ekonomin utvecklats. Vår mening är att det är en begränsad analys, med tanke på vägspärrarnas effekter på palestiniernas liv. Bolaget uppger också att det lever upp till krav på mänskliga rättigheter i alla länder, men har hittills inte

förklarat hur de landat i den slutsatsen när det gäller affärsrelationerna vi frågat om.

HP är ett bolag som har en pådrivande, positiv roll i vissa andra människorätsfrågor. Bolaget bedriver till exempel ett omfattande arbete för att förbättra arbetsförhållanden för anställda på leverantörsfabriker i bland annat Asien och Latinamerika. Bolaget fick i slutet av 2012 gott betyg i Greenpeaces miljörankning. På grund av att bolaget inte gett oss tillräcklig information och inte heller visat intresse för en dialog i frågan om affärsrelationer på ockuperad mark beslutade den nationella nivån att avyttra innehavet mot slutet av året. Svenska kyrkan hoppas dock på dialog och mer information från HP i framtiden. Bland annat har vi efterlyst att bolaget redogör för hur de ska se till att de lever upp till FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter i området. Dessa principer betonar att huvudansvaret för att skydda mänskliga rättigheter åligger världens stater, men att företag har ansvar att respektera samma rättigheter. Principerna ska även genomsyra företagets kundrelationer.

Samarbeten under året som gått

Under 2012 deltog vi i flera forum och initiativ som alla omfattar ett betydande kapital. Uppslutningen blir allt större, vilket speglar att frågan om hållbara investeringar vinner mark.

FN:S PRINCIPER FÖR ANSVARSFULLA INVESTERINGAR (PRI)

PRI:s medlemstal har ökat kraftigt på senare år och omfattar idag drygt 1 000 kapitalägare och förvaltare som tillsammans omfattar ett kapital på 32 000 miljarder US-dollar. Svenska kyrkan blev medlem 2007 och åtar sig därmed att integrera frågor kopplade till socialt ansvar, miljö och bolagsstyrning i analys och investeringsbeslut. Under 2012 deltog vi bland annat i PRI:s arbetsgrupp om företag i konfliktområden.

Läs mer om PRI på:

www.unpri.org



THE INSTITUTIONAL INVESTORS GROUP ON CLIMATE CHANGE (IIGCC)

IIGCC samlar 75 europeiska investerare vars mål är ett lågfossilt samhälle. IIGCC efterfrågar politiska beslut som kan underlätta en sådan omställning. Denna fråga drevs bland annat inför FN:s klimatmöte i Doha (se vidare nästa sida). Tillsammans motsvarar initiativets medlemmar ett kapital på cirka 7 500 miljarder euro.

Läs mer om IIGCC på:

www.iigcc.org



THE CARBON DISCLOSURE PROJECT (CDP)

CDP är en organisation som bland annat arbetar för att offentliggöra företags utsläpp av växthusgaser och information om vattenanvändning. Grundtanken är att ökad tillgång på information underlättar ansvarsfulla investeringsbeslut. Flera tusen företag rapporterar i dag till CDP, som verkar på uppdrag av cirka 650 investerare. Tillsammans står de för ett förvaltad kapital på 78 000 miljarder US-dollar.

Läs mer om CDP på:

www.cdproject.net

CARBON DISCLOSURE PROJECT

SVERIGES FORUM FÖR HÅLLBARA INVESTERINGAR (SWESIF)

Swesif är ett oberoende nätverksforum för organisationer som arbetar med hållbara investeringar i Sverige. Forumets syfte är att sprida kunskap och intresse för ansvarsfulla investeringar hos institutionella kapitalägare och förvaltare. Vid årsskiftet hade Swesif ett trettio-tal medlemmar.

Läs mer om Swesif på:

www.swesif.org



HÅLLBART VÄRDESKAPANDE

Hållbart värdeskapande är ett samarbetsprojekt som initierades 2009 av 14 av Sveriges tongivande institutionella investerare. Gruppen riktar sig till styrelseordföranden och vd:ar i Sveriges hundra största börsbolag med budskapet att ett genomtänkt hållbarhetsarbete är en förutsättning för långsiktigt god avkastning. Tillsammans motsvarar investerargruppen uppemot en femtedel av kapitalet på Stockholmsbörsen.

2012 presenterades initiativets senaste undersökning som visade på stora skillnader mellan de svenska bolagen. De som låg långt framme 2009, då första undersökningen publicerades, hade fortsatt att utvecklas i positiv riktning. En tredjedel av bolagen uppvisade dock en alldeles för låg förändringstakt och gapet mellan dem och de som tagit ledningen hade vuxit.

Läs mer om Hållbart värdeskapande på

www.hallbartvardeskapande.se



THE GLOBAL NETWORK INITIATIVE (GNI)

GNI är ett flerpartsinitiativ där företag, organisationer, forskare och investerare gemensamt verkar för yttrandefrihet och rätten till integritet. Viktiga inslag i initiativet är gemensamt lärande, offentlig rapportering och oberoende kontroll.

Läs mera på:

www.globalnetworkinitiative.org/



INFÖR FN:S KLIMATMÖTE I DOHA

Under bolagsdialogerna diskuteras ofta klimatfrågan, både hur företagen kan minska sina egna utsläpp och om det finns möjligheter att hjälpa kunderna att sänka sina utsläpp genom till exempel energieffektiva produkter. Konsumenter och företag har ett stort ansvar att göra vad de kan. Svenska kyrkan efterfrågar också tydlig politisk handling. Inför FN-mötet i Rio (Rio +20) uppmanade Svenska kyrkan, via *The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC)*, världens regeringar att fatta beslut om kraftigare utsläppsminskningar.⁸ Vi ville också se att de på ett tydligt sätt börjar främja klimatvänliga investeringar. Globalt sett är subventionerna av fossila bränslen fortfarande sex gånger högre än för förnybara energikällor.⁹ Den fossila energianvändningen subventioneras med cirka 500 miljarder US-dollar per år.¹⁰

IIGCC har under året även verkat för en fungerande europeisk utsläppsmarknad för koldioxid. Av olika skäl är priset idag bara en bråkdel av vad det var tänkt när EU:s utsläppsmarknad skapades. Under 2012 fanns möjligheten att stödja ett förslag från Storbritannien om att skrota ett stort antal utsläppsrätter på den europeiska utsläppsmarknaden. Det skulle

ha skapat ett rimligt pris på koldioxid samtidigt som de skuldsatta staterna skulle ha fått ett välbehövligt tillskott till statsfinanserna. Det politiska ledarskapet, däribland det svenska, räckte dock inte, så förslaget föll.

ÖPPENHET EN FÖRUTSÄTTNING FÖR ANSVARSFULLA INVESTERINGAR

Att företag offentliggör information om sitt hållbarhetsarbete är en förutsättning för att vi och våra förvaltare ska kunna investera i enlighet med finanspolicyns krav. Genom initiativ som *Hållbart värdeskapande* och *The Carbon Disclosure Project* verkar vi för ökad transparens och publicering av relevant data. Inför FN:s konferens om hållbar utveckling (Rio +20) ställde vi oss bakom krav på rapportering av hållbarhetsinformation, eftersom 75 procent av de större börsbolagen fortfarande inte rapporterar om dessa frågor. Vi stödjer också initiativ för så kallad integrerad rapportering, som på ett tydligt sätt kopplar ihop finansiell information med företagets hållbarhetsdata och strategi.

Läs mer på: www.theiirc.org

⁸ IIGCC, *Year in Review 2012*.

⁹ International Energy Agency, 2012, *World Energy Outlook 2012*.

¹⁰ Brown L., *World's governments spent \$500 billion subsidizing fossil fuels, \$66 billion on renewables*. SustainableBusiness.com, den 23 jan 2012.

Kapitalförvaltningsrådet

Svenska kyrkans kapitalförvaltningsråd ansvarar genom delegation från kyrkostyrelsen för kapitalförvaltningen på den nationella nivån, i enlighet med kyrkoordningens bestämmelser. Rådet arbetar fortlöpande med att utveckla förvaltningen och finanspolicyn.

EXEMPEL PÅ KAPITALFÖRVALTNINGSRÅDETS ARBETSUPPGIFTER

- Att initiera och föreslå förändringar i finanspolicyn.
- Att följa upp hur finanspolicyn efterlevs.
- Att besluta om normalportföljen, det vill säga fördelningen mellan godkända tillgångsslag.
- Att besluta om jämförelseindex (benchmark) för respektive tillgångsslag.
- Att besluta om val av förvaltare.
- Att besluta i frågor om ägarstyrning.
- Att regelbundet återrapportera till kyrkostyrelsen avseende finansiell utveckling och etiska frågor.

Rådet har för närvarande sex ledamöter varav tre är förtroendevalda ur kyrkostyrelsen och tre är externa experter. Av de förtroendevalda utses en till ordförande. De externa experternas roll är främst att tillföra kompetens och erfarenhet inom kapitalförvaltningsområdet. Samtliga ledamöter är utsedda av kyrkostyrelsen.

KAPITALFÖRVALTNINGSRÅDETS LEDAMÖTER

BERTIL PERSSON

Ordförande, ersättare i kyrkostyrelsen.
Född 1940. Invald i rådet 2007.

Tidigare uppdrag: Riksbanksdirektör samt rådgivare i IMF. Mellan 1999 och 2006 ordförande i Kyrkofondens styrelse.

BIRGITTA HALVARSSON

Ledamot i kyrkostyrelsen.
Född 1957. Invald i rådet 2007.

Nuvarande arbete: Kyrkoherde.

Tidigare uppdrag: Diverse styrelseuppdrag i bolag och offentliga instanser, kommunalråd i Torsby kommun.

HANS WALLMARK

Ledamot i kyrkomötet.
Född 1965. Invald i rådet 2007.

Nuvarande arbete: riksdagsledamot och ledamot i moderaternas partistyrelse.

Tidigare uppdrag: kommunalråd i Ängelholm, politisk redaktör på bl. a. Nordvästra Skånes Tidningar.

KAJSA LINDSTÅHL

Extern expert.
Född 1943. Invald i rådet 2007.

Andra uppdrag: Ordförande i Vectura Consulting AB, Södersjukhuset AB och Stiftelsen Tumba Bruk. Ledamot i PRI Pensionsgaranti, Thule-stiftelsen (Skandiakoncernen) och Institutet för finansforskning (SIFR). Även ledamot i placeringsrådet för Kyrkans pensionskassa.

Tidigare anställningar och uppdrag (urval): VD för Banco Fonder, styrelseordförande för Banco Fonder samt ordförande i Amnesty Business Group.

ÅKE GUSTAFSON

Extern expert.
Född 1958. Invald i rådet december 2012.

Nuvarande arbete: VD för Försäkringsbranschens Pensionskassa, FPK.

Andra uppdrag: Ledamot i Movestic Kapitalförvaltning AB:s styrelse. Ordförande i Stiftelsen De Blindas Bokfonds styrelse.

Tidigare anställningar och uppdrag (urval):

VD för Länsförsäkringar Fonder. Ledamot i pensionskassorna PSA:s/PSF:s styrelser.

ÅSA OHLSTRÖM

Extern expert.
Född 1955. Invald i rådet 2007.

Nuvarande uppdrag: Egen företagare.

Tidigare uppdrag: Ekonomi- och finanschef på Riksbyggen, VD BoSpar och styrelseledamot i fastighetsbolag.



Från vänster: Hans Wallmark, Bertil Persson, Åsa Ohlström, Åke Gustafson och Kajsa Lindståhl (Birgitta Halvarsson frånvarande).

Hur går vi vidare?

Arbetet med ansvarfulla investeringar och ansvarsfullt företagande utvecklas ständigt. Det har gått 15 år sedan John Elkington myntade begreppet *The Triple Bottom Line* som innebär att en organisations framgång inte bara bör mätas i ekonomiska utan också i ekologiska och sociala termer. Sedan dess har Elkington varit tongivande i debatten om hållbart företagande. 2012 kom han med ett nytt viktigt bidrag genom boken *The Zeronauts: Breaking the Sustainability Barrier* där han skissar på en ny ekonomisk modell som skapar värde utan negativ påverkan.

Boken tillhör inte domedagsgenren, utan tar fasta på människans kreativa förmåga och företagets kraft i rollen som innovatörer och entreprenörer. Elkington beskriver angreppssätt och initiativ som behövs i en "enplanetsekonomi" det vill säga en ekonomi som respekterar planetens gränser och människors välfärd. Zeronauterna får en central roll i denna vision. De är företag, politiker, investerare, lärare och andra som främjar värdeskapande samtidigt som negativ ekonomisk, social och miljömässig påverkan drivs mot noll.

Hur villiga är då dagens företag att bli zeronauter och inta den roll som Elkington förespråkar? Med utgångspunkt i hans

beskrivningar undersökte konsultfirman Deloitte under 2012 mognadsgraden hos ett sextiotal företag som klassas som hållbarhetsledare.¹¹ Dessa bolags visioner och strategier undersöktes och jämfördes med de sex utvecklingssteg som Elkington förordat. Studien visar att majoriteten av de undersökta företagen har börjat bredda sin syn på värdeskapande och förändra sina affärsmodeller i syfte att öka sin positiva påverkan på samhället och miljön. Sex företag bedömdes ha kommit längst – Puma, Nestlé, Unilever, Natura, Ricoh och Nike. Under 2012 investerade Svenska kyrkan i de fyra första av dem.

Författarna ringar in det akuta behovet av såväl holistiska perspektiv som nya tankesätt och definitioner. Vad är hållbart och vad är bara lite bättre än de beteenden som dominerar dagens destruktiva system? Detta är en fråga som dagligen sysselsätter både oss och våra förvaltare. Världen behöver en gemensam vision, tydligt ledarskap och fler samarbeten mellan industrier och professioner. Under 2013 kommer vi att ta initiativ till en diskussion om hur finansbranschen kan bidra mer till den enplanetsekonomi som Elkington beskriver. Människovärdesprincipen och förvaltarstanken är kanske mer aktuella än någonsin.



Sara Nordbrand, Anders Thorendal, Gunnela Hahn.

HAR DU SYNPUNKTER, TANKAR ELLER TIPS – KONTAKTA OSS GÄRNA!

ANDERS THORENDAL

Finanschef

E-post: anders.thorendal@svenskakyrkan.se

Telefon: 018-16 95 88

GUNNELA HAHN

Ansvarig för hållbara investeringar

E-post: gunnela.hahn@svenskakyrkan.se

Telefon: 018-16 94 21

SARA NORDBRAND

Ansvarig för bolagsdialog

E-post: sara.nordbrand@svenskakyrkan.se

Telefon: 018-16 94 71

¹¹ Deloitte, 2012, *Towards Zero Impact Growth: Strategies of leading companies in 10 industries.*

Innehåll och produktion: Svenska kyrkan i samarbete med Ineko.
Omslag: Textilfabrik i Rajasthan. Foto: Bruno Morandi/Robert Harding World Imagery
Tryck: Ineko 2013-SK190291



MILJÖMÄRKT Trycksak 341142

